herpy

GEKONY

Taylor's fat-tailed gecko

Hemitheconyx taylori

Spokojny, naziemny gekon z suchych regionów Somalii i Etiopii, o aksamitnie miękkiej skórze, krótkim, grubym ogonie i powiekach. *Hemitheconyx taylori* rzadko trafia do terrariów i potrzebuje więcej ciepła niż większość gekonów z tej samej rodziny.

Rodzina: Eublepharidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**11-14 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**10-20 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Pustynia i tereny skaliste**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**50 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**29-32 °C**
Miejsce wygrzewania	**40 °C**
Temperatura w nocy	**25-26 °C**
Wilgotność	**40-60%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne**
Zimowanie	**22-25 °C** 16-17 tygodni
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Inkubacja	**43-70 dni** przy 28-32 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Hemitheconyx taylori to średniej wielkości gekon z rodziny Eublepharidae, której przedstawiciele, w odróżnieniu od większości innych gekonów, mają ruchome powieki. Skóra jest miękka i aksamitna, ciało masywne, a ogon krótki i gruby. Służy jako magazyn tłuszczu, więc dobrze odżywiony gekon ma pełny ogon. Głowa ma zaokrąglony pysk, a grzbiet pokrywają drobne ziarniste łuski z rozrzuconymi, powiększonymi, kilowatymi łuskami. Te guzki są wyraźniejsze niż u spokrewnionego *H. caudicinctus*.

Kolor podstawowy jest jasnobrązowy, ciemniejszy na pysku i bokach głowy, a spód ciała jest biały. Szerokie, ciemniejsze pasy biegną w poprzek karku, lędźwi, nasady ogona i środka ogona. Samce mają 23-28 powiększonych porów przedkloakalnych i są terytorialne.

Gatunek został opisany w 1930 roku przez Hamptona Wildmana Parkera na podstawie zwierząt z ówczesnego Somali Brytyjskiego. Osiąga 11-14 cm od pyska do kloaki. Nie jest ani tak rozpowszechniony, ani tak dobrze poznany w terrarystyce jak *H. caudicinctus*, a część danych w tym poradniku zapożyczono od tego bliskiego krewnego.

Występowanie i środowisko

Hemitheconyx taylori występuje w północno-wschodniej Afryce, w północnej Somalii i wschodniej Etiopii. Miejscem typowym jest dystrykt Hegligab w ówczesnym Somali Brytyjskim, na wysokości ok. 460 m n.p.m.

Dokładny zasięg występowania jest niejasny, dlatego mapa przedstawia jedynie zgrubne przybliżenie. Stwierdzenia daleko poza tym obszarem mogą pochodzić od zwierząt z niewoli lub wynikać z błędnych zapisów.

> **Naturalny zasięg:** Somalia i Etiopia.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje suche, otwarte tereny o pustynnym krajobrazie na wysokości ok. 640-1 250 m n.p.m. Prowadzi nocny, naziemny tryb życia, a w dzień kryje się w małych norach pod kamieniami. W naturze trudno go wypatrzyć. Pokarm stanowią powolne owady.

W ciepłych dolinach, w których występuje gatunek, temperatura w dzień może wynosić około 28-38 °C. To znacznie więcej niż u większości innych gatunków z tej rodziny, dlatego terrarium musi być ciepłe.

Hodowla

TERRARIUM

Parę dorosłych zwierząt można trzymać w terrarium o wymiarach co najmniej 50 × 45 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość). Większe jest lepsze. Jeśli trzymasz więcej niż parę, potrzeba dodatkowej przestrzeni i wielu kryjówek. Samce są terytorialne i nie wolno trzymać ich razem.

Jako podłoże dla dorosłych zwierząt sprawdza się glina. Urządź terrarium kamiennymi kryjówkami i rurkami bambusowymi, dodaj płaską miskę z wodą oraz wilgotną kryjówkę z mchem lub wilgotnym papierem, z której zwierzę może korzystać podczas linienia. Kryjówki zapewniają spokój w ciągu dnia, a po ciepłej stronie powinna znajdować się sucha kryjówka. Terrarium ma być suche, ogrzewane z jednej strony i chłodniejsze z drugiej, tak aby gekon mógł sam wybierać temperaturę.

TEMPERATURA

Hemitheconyx taylori potrzebuje ciepła: w dzień 29-32 °C w terrarium i miejsce do wygrzewania tuż pod źródłem ciepła o temperaturze około 40 °C. W nocy temperaturę utrzymuje się na poziomie 25-26 °C. Jako źródło ciepła stosuj żarówkę punktową ok. 40 W oraz termometr, a jeśli w terrarium zrobi się zbyt gorąco, wyłącz lampę.

Zimą gatunek może przejść okres spoczynku trwający około czterech miesięcy, od listopada do lutego. Temperatura wynosi wtedy 24-26 °C w dzień i 22-23 °C w nocy, bez miejsca do wygrzewania. W lutym temperaturę ponownie podnosi się do normalnych wartości. Gatunek trzyma się cieplej niż większość innych przedstawicieli rodziny, więc zawsze sprawdzaj, czy ciepła strona naprawdę osiąga 40 °C.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza w terrarium powinna wynosić 40-60 %. Nie zrasza się terrarium, ponieważ gatunek pochodzi z suchego obszaru; miska ze świeżą wodą zapewnia wystarczającą wilgotność. Regularnie wymieniaj wodę i zapewnij stały dostęp do wilgotnej kryjówki, aby linienie przebiegało bez problemów. Mech lub wilgotny papier w kryjówce utrzymują wilgoć, nie mocząc reszty terrarium. Wilgotność mierz higrometrem.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest nocny, a zapotrzebowanie na UVB nie zostało udokumentowane, jednak świetlówka pełnospektralna nad terrarium jest powszechnie stosowana. W okresie aktywności dzień świetlny trwa 14 godzin. Zimą, w okresie spoczynku, światło nie jest potrzebne. Zawsze zapewnij cień w części terrarium, aby gekon mógł schronić się przed światłem.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Hemitheconyx taylori żywi się wyłącznie owadami. Dorosłe zwierzęta dostają karaczany, świerszcze i inne owady 2 razy w tygodniu, po 4-5 sztuk na osobnika. Dodatkowo raz w tygodniu podawaj każdemu zwierzęciu 1-2 białe larwy drewnojada (zophobas). W okresie spoczynku karmi się nadal 1-3 razy w tygodniu.

Przy każdym karmieniu oprószaj owady wapniem, a raz w tygodniu podawaj suplement witaminowy, najlepiej z D3, od wieku około dwóch miesięcy. Wapń jest szczególnie ważny dla młodych zwierząt i znoszących jaja samic. Młode bywają trudne do rozkarmienia (zob. Odchów).

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Hemitheconyx taylori to spokojny gekon, ale niewiele udokumentowano na temat tego, jak znosi branie na ręce. Samce są terytorialne i dwóch samców nie wolno trzymać razem. Parę lub pojedynczego gekona można trzymać bez problemów. Nigdy nie chwytaj za ogon, ponieważ w razie zagrożenia może zostać odrzucony i odrasta tylko w innej formie. Nowe zwierzęta powinny mieć kilka tygodni na spokojną aklimatyzację.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce rozpoznaje się po powiększonych porach przedkloakalnych, których u tego gatunku jest 23-28. Nie udokumentowano pewnego wieku ani masy, od których gatunek można rozmnażać. U bliskiego krewnego *H. caudicinctus* samce dopuszcza się do rozrodu od ok. 7 miesięcy i 40 g, a samice od ok. 8 miesięcy i 45 g, ale te dane są zapożyczone i nie można ich bezpośrednio przenosić.

GODY I KOPULACJA

Zimowy okres spoczynku z niższą temperaturą i bez światła sprzyja rozrodowi, który zaczyna się, gdy po spoczynku temperatura zostaje ponownie podniesiona. Dołącz samca do samicy i obserwuj je przez pierwsze dni.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa prawdopodobnie dwa jaja naraz, podobnie jak u spokrewnionego *H. caudicinctus*, którego samica składa od trzech do pięciu zniesień rocznie. Liczba zniesień u *H. taylori* nie została udokumentowana. Zapewnij samicy pojemnik do składania jaj z równomiernie wilgotnym podłożem z torfu i wermikulitu, z dala od źródła ciepła, aby nie wysychało. Karm samicę obficie i podawaj wapń przy każdym karmieniu przez cały sezon.

INKUBACJA

Wyklucie następuje po 55-70 dniach w 28-29 °C i po 43-48 dniach w 31-32 °C, a temperatura decyduje o płci. Dane są zapożyczone od *H. caudicinctus*, ponieważ inkubacja nie została udokumentowana dla *Hemitheconyx taylori*. Jaja są wrażliwe na nadmiar wody. Stosuj równomiernie wilgotne podłoże z torfu i wermikulitu, z którego po ściśnięciu nie kapie woda.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Rozkarmienie młodych *Hemitheconyx taylori* jest trudne i stanowi największe wyzwanie w odchowie. Trzymaj je w małym terrarium z papierem jako podłożem, w tych samych temperaturach i przy tej samej wilgotności co dorosłe, i podawaj małe owady z wapniem. Zacznij karmić kilka dni po wykluciu. U *H. caudicinctus* młode przenosi się do terrarium dla dorosłych przy masie ok. 15 g, ale ta wartość jest zapożyczona.

Zdrowie i częste błędy

Hemitheconyx taylori jest tak rzadki w terrariach, że doświadczeń z chorobami jest niewiele. Najczęstsze problemy w hodowli to:

- Młode zwierzęta, które nie chcą jeść. Trzymaj je w cieple i podawaj małe, ruchliwe owady.
- Niedobór wapnia, zwłaszcza u młodych zwierząt i znoszących jaja samic. Oprószaj owady wapniem i regularnie podawaj suplement witaminowy.
- Zbyt niska temperatura. Gatunek pochodzi z ciepłego obszaru i źle się czuje w chłodnym terrarium.
- Przyklejone resztki wylinki. Zapewnij wilgotną kryjówkę, aby linienie przebiegało bez problemów.

Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli gekon traci na wadze, przestaje jeść na kilka tygodni lub wydaje się osłabiony.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.